

СВІТ МРІЙ – СВІТ ЖИТТЄВИХ ПРАГНЕНЬ

(рецензія на книгу Тадеуша В. Новацького «Світ мрій»
(наук. ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Видавництво Національного
педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2011. – 120 с.)

У світовому науково-педагогічному просторі широкого інноваційного значення набули праці Нестора польської педагогіки, засновника педагогіки праці, професора Факультету педагогіки і психології Університету Марії Кюрі-Склодовської у м. Любліні (Польща) Тадеуша Вацлава Новацького. У вересні 2011 р. освітянська громадськість втратила глибокого вченого, талановитого науковця, філософа-мрійника, однак, на щастя, залишились його унікальні набутки, які ще стануть об'єктом

фундаментального осмислення молодими вченими...

Академік Н.Г. Ничкало згадує про одну з останніх зустрічей із високоповажним Професором, на якій пообіцяла прикласти всіх зусиль для видання останньої праці вченого «Світ мрій» (2010 р.) українською мовою. В результаті маємо унікальну можливість ознайомитися з філософсько-методологічним розумінням феномену мрій великого польського гуманіста.

Книга Тадеуша В. Новацького є фундаментальною науково-філософською студією, в якій обґрунтовуються духовні, етичні, естетичні, життєспрямовуючі, професійно стимулюючі виміри людських мрій. Заглиблюючись у культурологічні витoki цього явища, вчений обґрунтовує висновок про диференціацію мрій на буденні, «неглибокі» та глибокі, «серйозні» [1, с. 12].

Професор заглиблюється в ірреальний світ мрій (мрії уві сні, феномен «третього стану», настрої і враження) та аргументовано аналізує природу дитячої мрійливості як психологічного явища, що зумовлене народженням у любові, багатством емоцій у перші роки життя («Онтогенез мрій»). На думку вченого, мрії визначають активне функціонування особистості в діяльній сфері. Їх можна

розглядати яв вияв енергетики людини, адже вони породжують систему мотивації згідно з гуманістичною психологією. А тому мрії можна зарахувати «до категорії дій всупереч поширеному переконанню, що це явище пасивне» [1, с. 45], а також трактувати «як сферу енергетичних перетворень, у якій потенційні прагнення переростають у реальні дії» [1, с. 46].

Тадеуш В. Новацький, провівши системні дослідження феномену мрій разом зі студентами Вищої педагогічної школи Товариства поширення знань у Варшаві, дійшов висновку, що мрії – постійні, «нав'язливі», вони займають приблизно половину часу людини, «функція мрій починається досить рано і триває до самої смерті» [1, с. 55]. Важливою ілюстрацією явища мрій для вченого стали фольклорні та літературні твори, що дозволило йому окреслити роль культури у втіленні феномену в художніх образах, символах («Мрії у літературі», «Поезія»).

Учений слушно вважає, що мрії є вирішальним чинником формування особистості, що підтверджує розроблена ним ієрархія їх виникнення [1, с. 84-90]. Дослідник також порушує проблему патології мрій, яку розглядає в етичному дискурсі на рівні окремої людини, ідеологічного руху, країн. У цьому контексті Тадеуш В. Новацький проаналізував надзвичайно важливу для сучасного соціуму проблему залежності мрій людини, її бажань і прагнень від аксіологічної парадигми культури, мистецтва, соціального розвитку. На нашу думку, саме тому праця відомого польського філософа-педагога має знайти вдумливих читачів, мрійників, які б сприяли утвердженню гуманістичних цінностей у сучасному хаотичному суспільстві.

Список використаної літератури

1. Новацький Тадеуш В. Світ мрій / Тадеуш В. Новацький; пер. з польськ. І.А. Аскерової; наук. ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2011. – 120 с.

Рецензент – М. Вовк